

Begrotingsprogramma 1. Perspectief voor het landelijk gebied

Maastricht, april '25

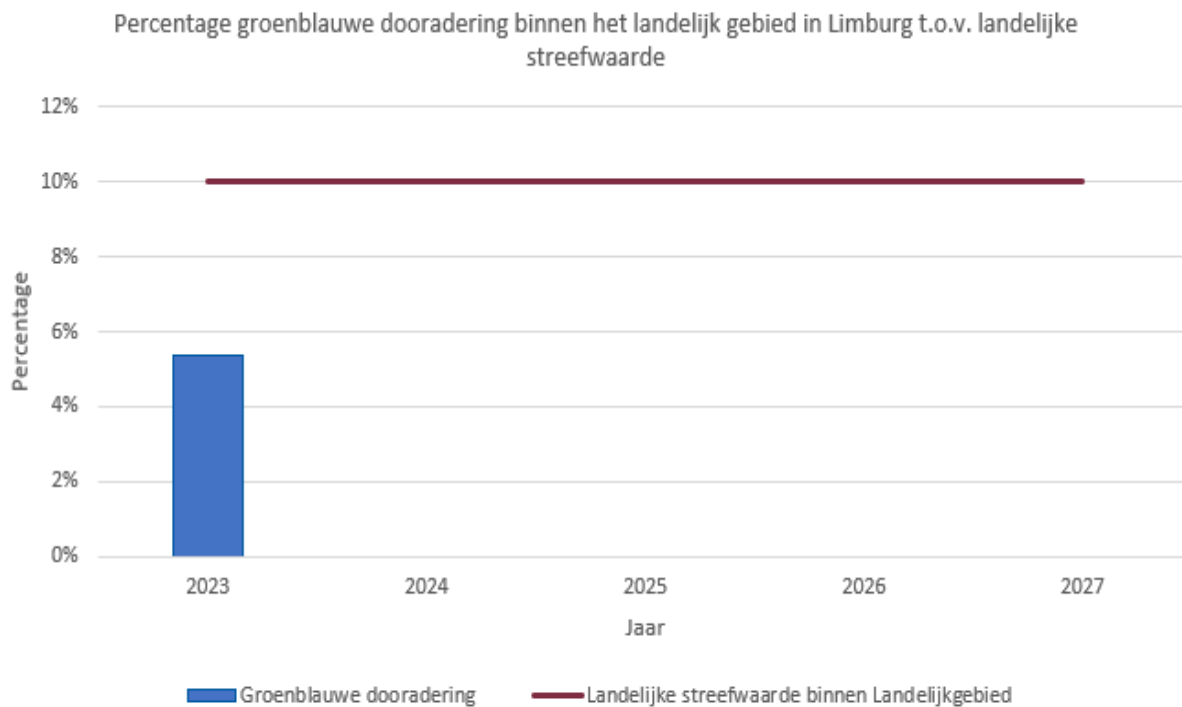
Indicator 1.1. Natuur en landschap

Omschrijving

Indicatoren bij 'we hebben de kwaliteit van het Limburgse landschap versterkt, en daarmee ook de leefbaarheid van het landelijk gebied zowel voor de mens als de natuur'

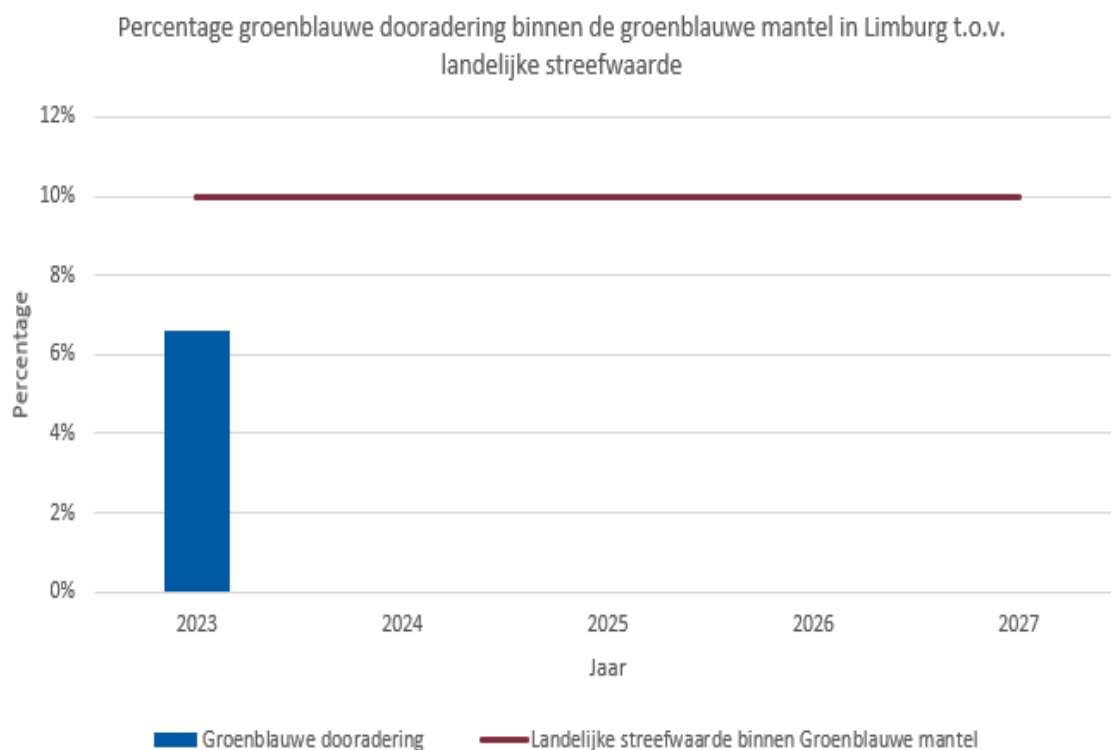
Indicator D_3a: Percentage groenblauwe dooradering binnen het landelijk gebied in Limburg t.o.v. landelijke streefwaarde.

Bron: Data beleidscluster

Indicator D_3b: Percentage groenblauwe dooradering binnen de groenblauwe mantel in Limburg t.o.v. landelijke streefwaarde.

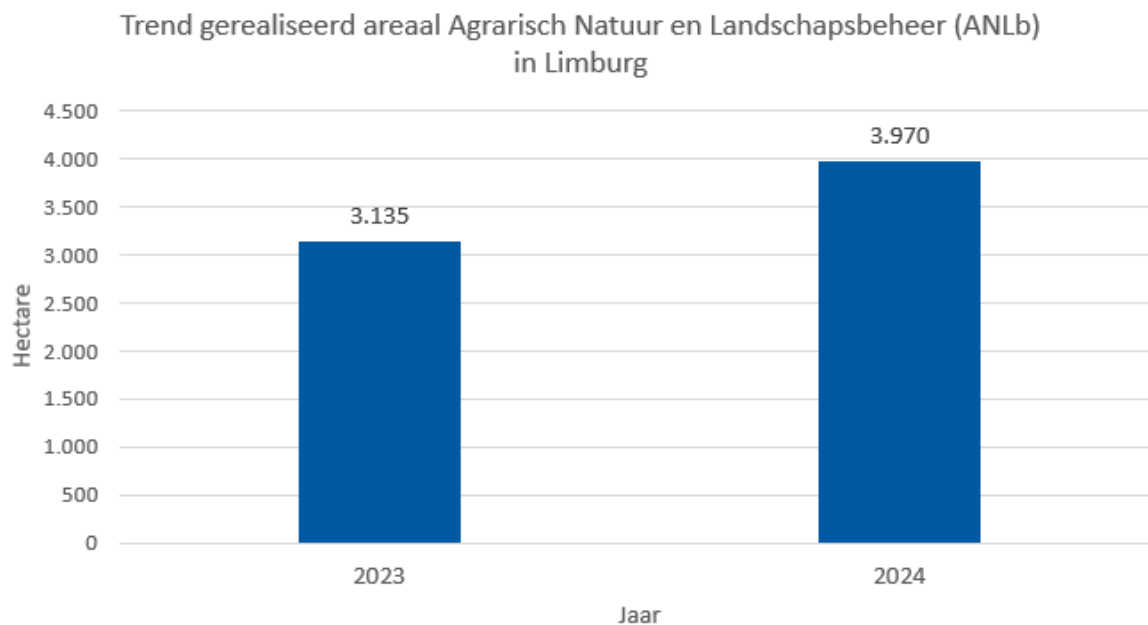
Bron: Data beleidscluster

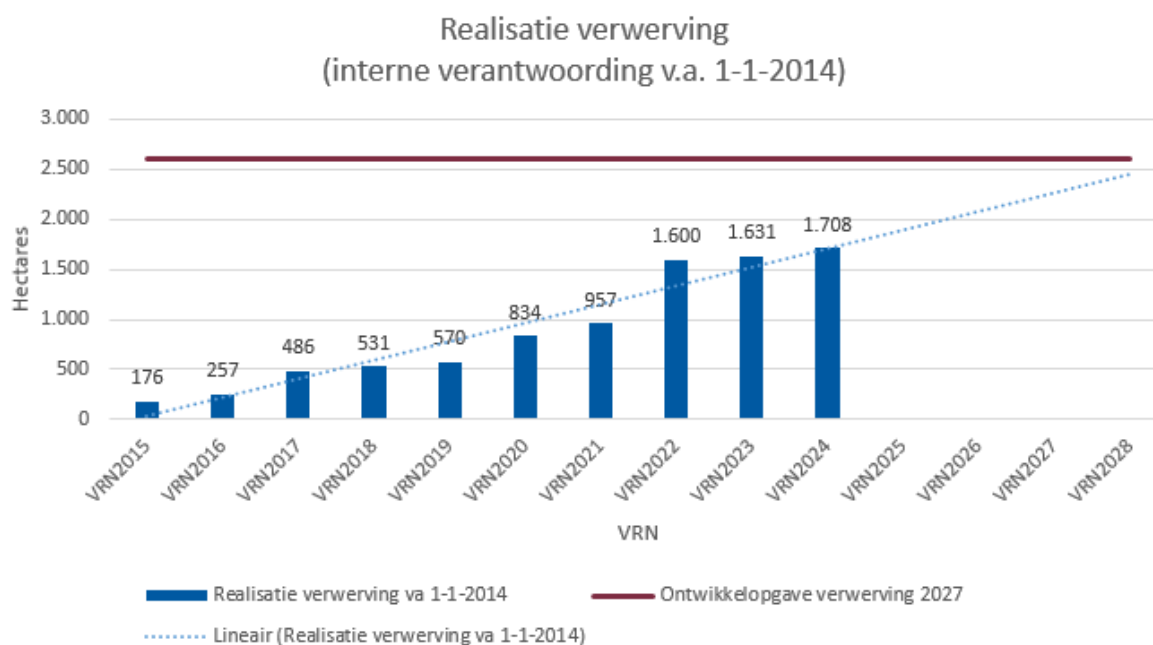
Indicatoren bij 'In 2027 is de bescherming van en de staat van instandhouding ten gunste van biotopen en leefgebieden van dieren en planten verbeterd'

Indicator D_1aa: Trend van het gerealiseerde areaal ANLb in Limburg tussen 2023 en 2027.

Bron: Data beleidscluster

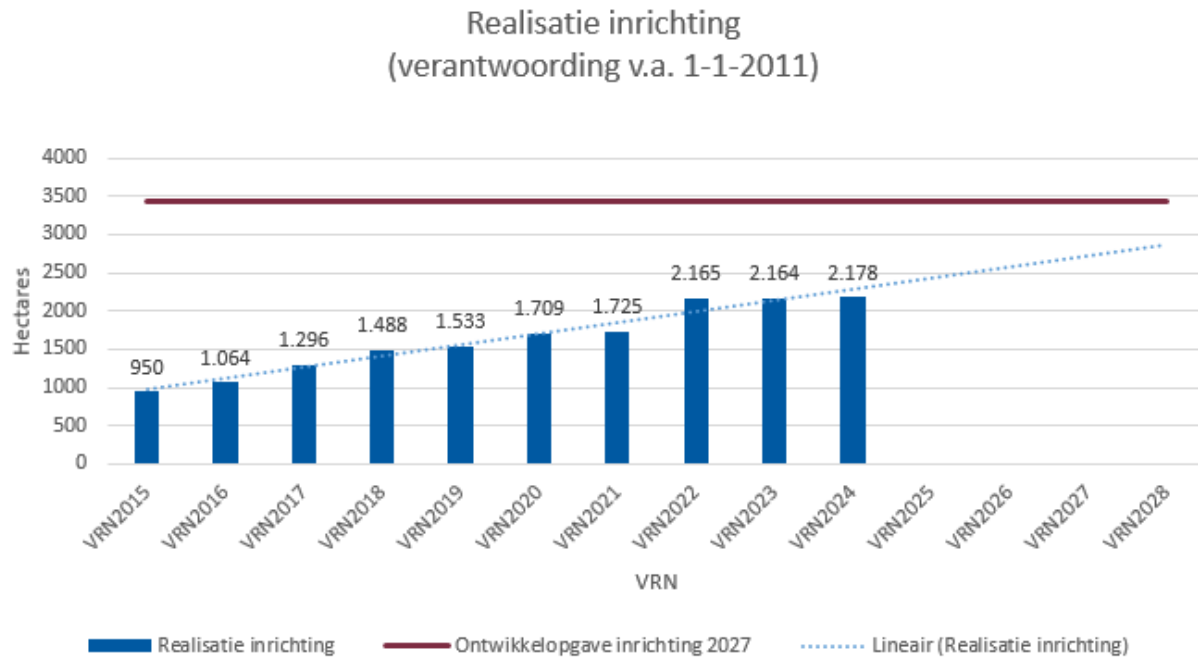
Indicator D_1ac: Realisatie verwerving ontwikkelopgave
Bron: Data beleidscluster

De grote groei in VRN 2022 betreft vooral een administratief effect door het moment van inboeken van een aantal in de loop van voorgaande jaren gerealiseerde projecten.

Indicator D_1ad: Realisatie inrichting ontwikkelopgave

Bron: Data beleidscluster

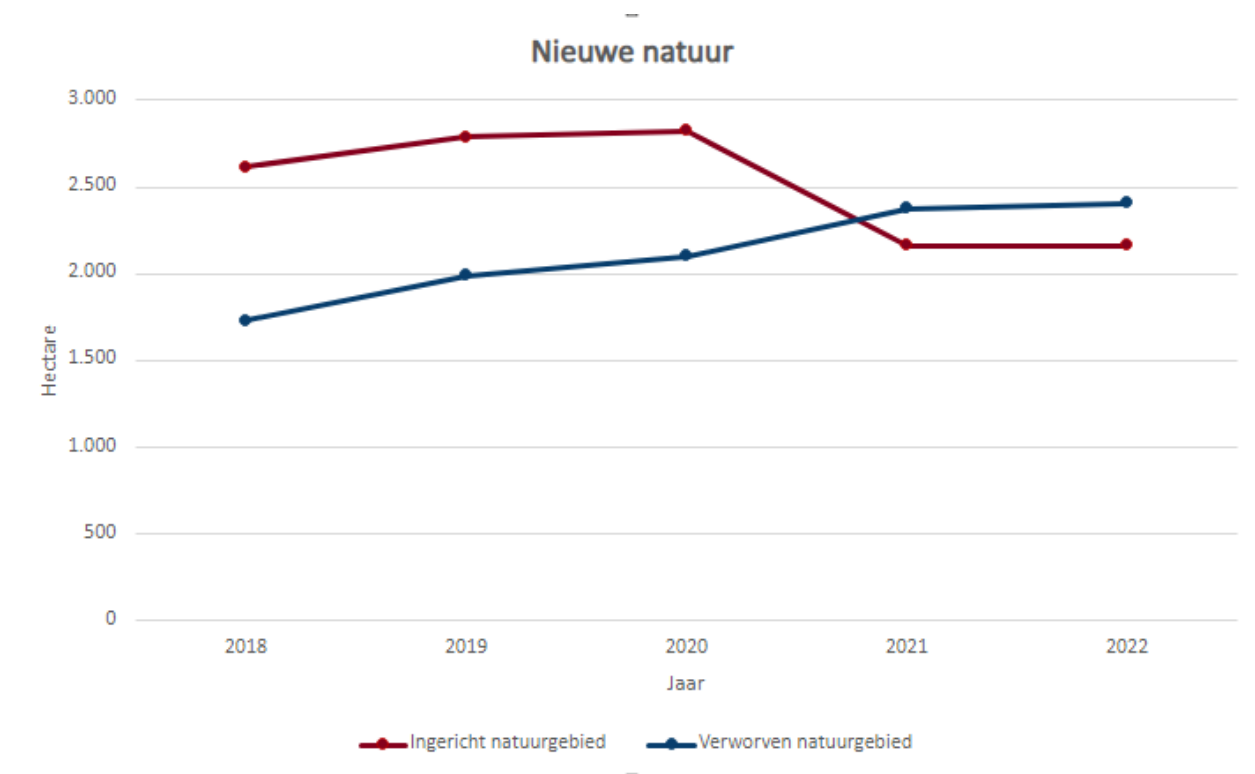

Een ommissie in de oorspronkelijke cijfers VRN 2017 t/m 2020 (van 1081 ha die al voor 2010 als natuurgebied was ingericht) is in dit overzicht gecorrigeerd.

Indicator R_1a_1b: Areaal nieuw ingerichte natuur (BBV)

Bron: Data beleidscluster

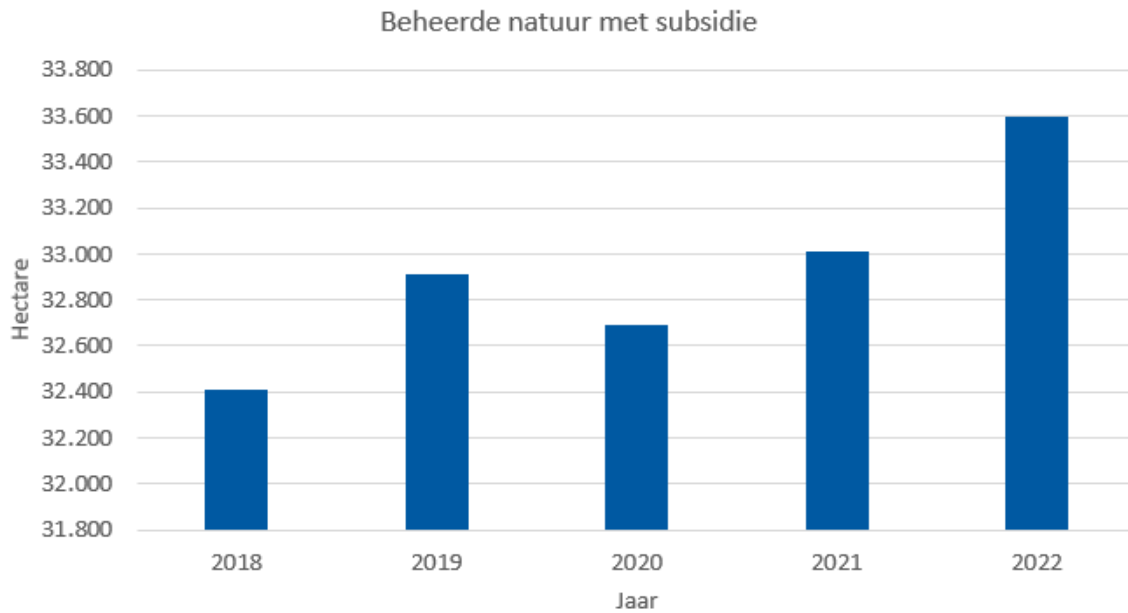
Sinds het begrotingsjaar 2018 is de Provincie verplicht BBV-indicatoren te publiceren. De beleidsindicatoren zijn in overleg met het IPO vastgesteld in 2017. De onderstaande indicator is een dergelijke BBV indicator en is dan ook niet direct gerelateerd aan het wel of niet behalen van de in het beleidskader opgenomen doelstellingen.

Indicator R_3a: Percentage van het oppervlakte Limburgs gebied onder gesubsidieerd natuurbeheer (BBV)

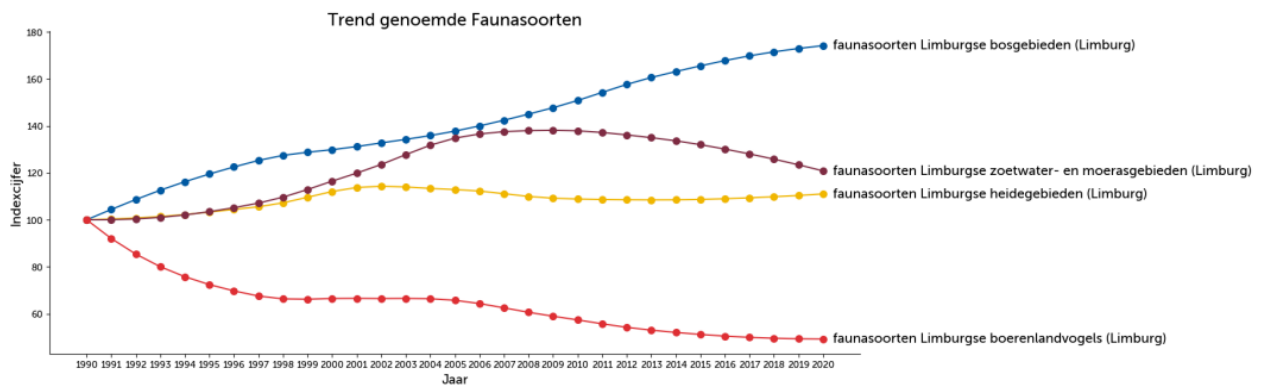
Bron: Data beleidscluster

De onderstaande indicator is een BBV indicator en is dan ook niet direct gerelateerd aan het wel of niet behalen van de in het beleidskader opgenomen doelstellingen.

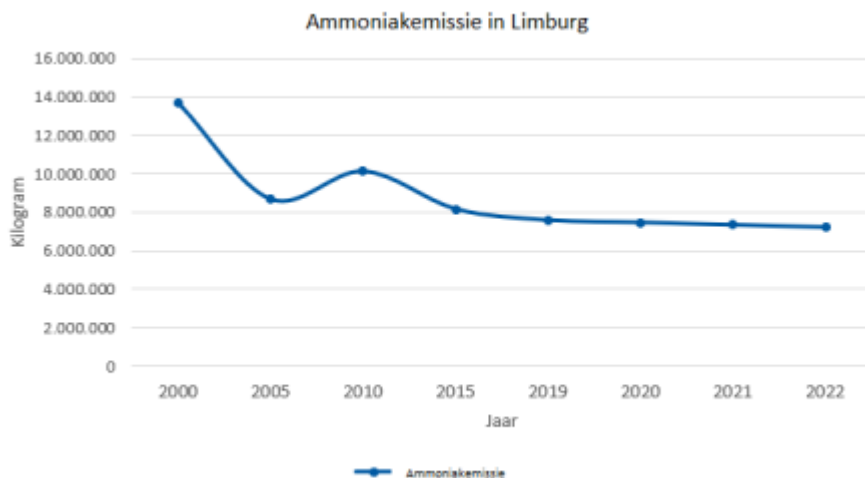
*Dit betreft het oppervlakte grondgebied dat in beheer is als natuurgebied.
Hierbij gaat het om gesubsidieerd natuurbeheer in het kader van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap*

Indicator D_1bb: Trends van het voorkomen van diersoorten in Limburg.
Bron: CBS

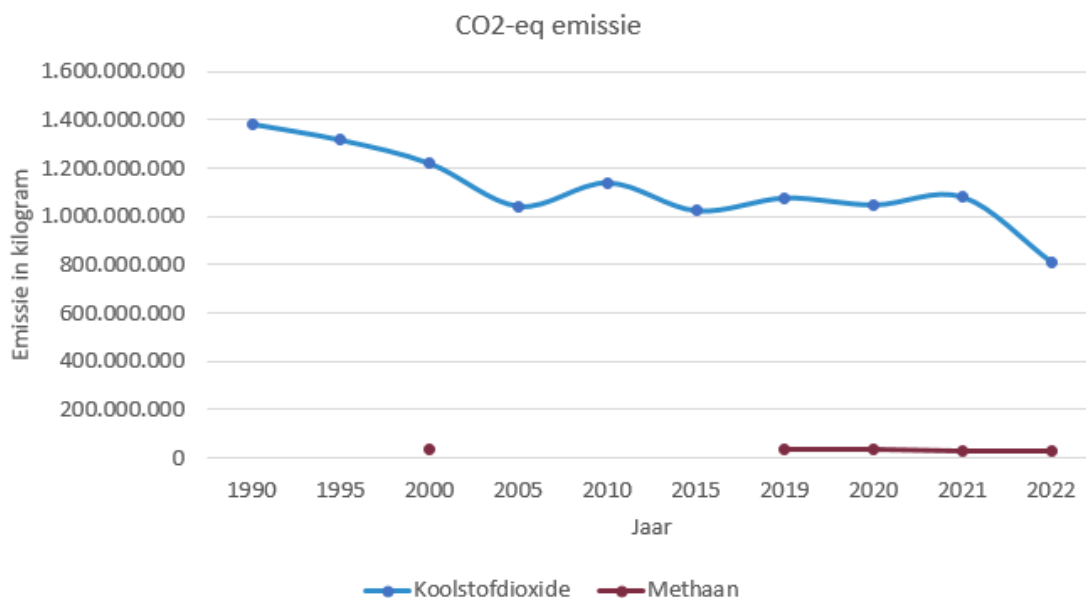
Indicatoren bij 'n 2027 is uitstoot van broeikasgassen en ammoniak door de landbouw in Limburg verminderd'

Indicator D_2a: De daling van de ammoniakemissie in Limburg door de landbouw, afgezet tegen de reductieopgave van 3Kton tussen 2018 en 2030.
Bron: Rijksoverheid (Emissieregistratie.nl)

Indicator D_2b: De daling van de CO₂-eq emissie, afgezet tegen de reductieopgave van 0,3 Mton tussen 2018 en 2030.

Bron: Rijksoverheid (Emissieregistratie.nl)

In de CO₂ lijn zit een hele scherpe knik, die alleen verklaard kan worden als ook de tuinderskassen meetellen. Een verklaring hiervoor zouden de hoge gasprijzen door de oorlog in Oekraïne kunnen zijn. Daarnaast hoort deze sector niet binnen veeteelt en akkerbouw. Hierdoor is deze data niet volledig voor deze doelstelling geschikt.

Indicator 1.3. Water

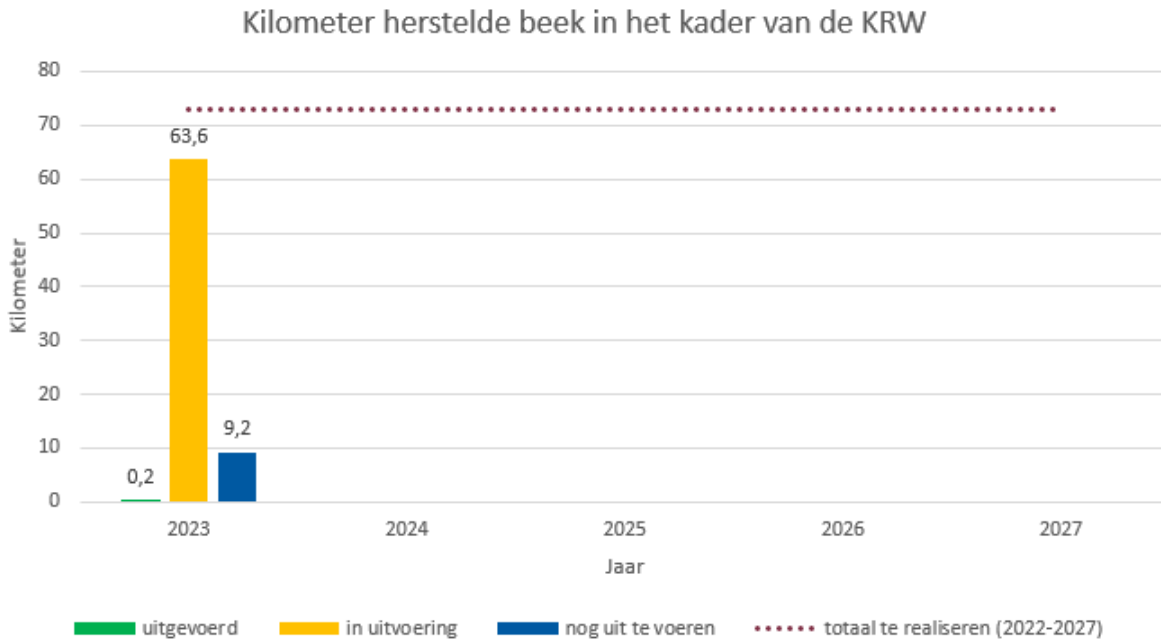
Omschrijving

Begrotingsprogramma 1. Perspectief voor het landelijk gebied

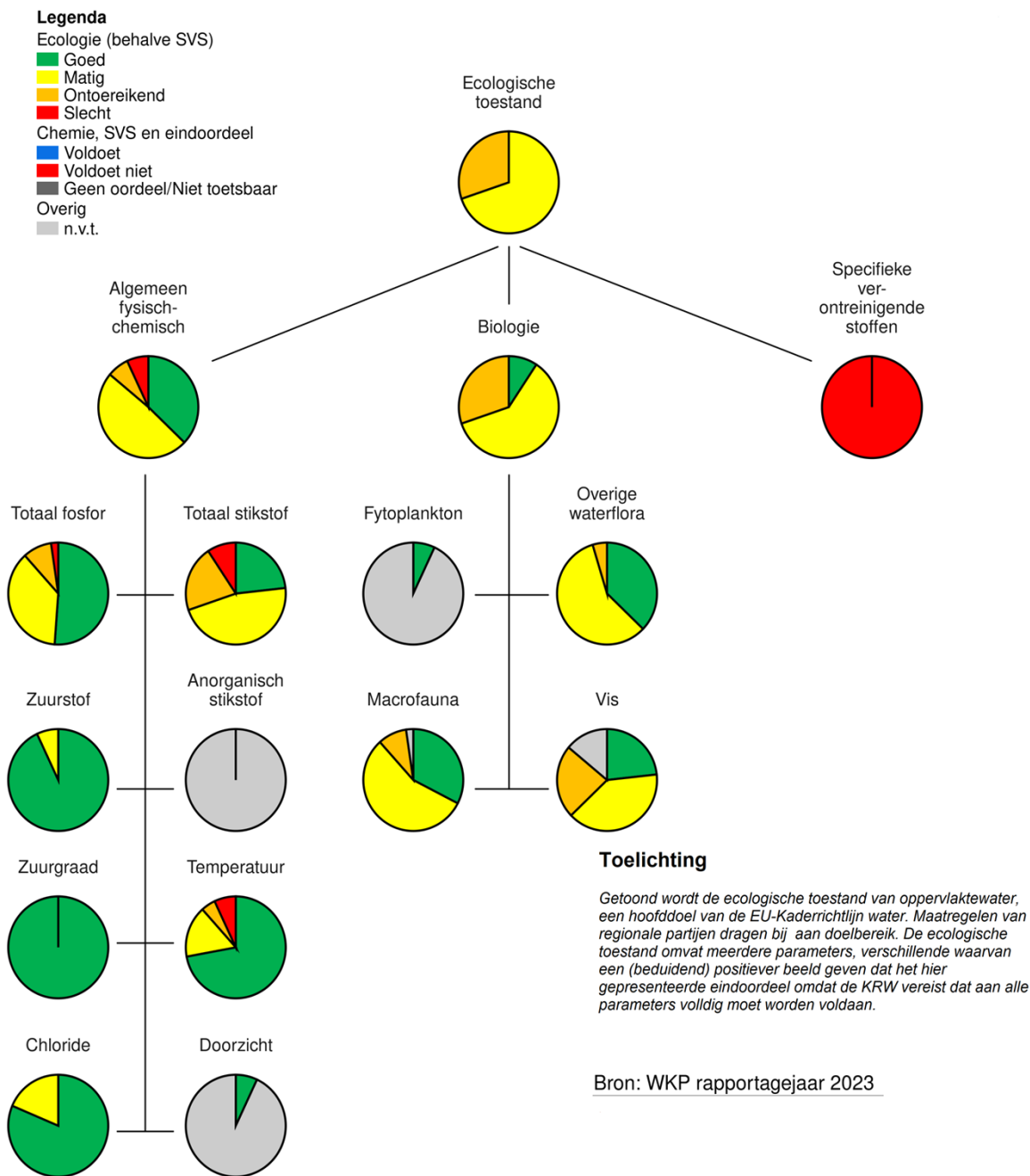
Indicatoren bij 'In 2027 is er een duurzamer, robuuster en ecologisch gezonder watersysteem dat beter kan omgaan met wateroverlast en droogte en dat voorziet in voldoende water en verbeterde kwaliteit'

Indicator D_5a: Km beektrajecten of waterlichamen waar de ecologische doelen zijn behaald.
Bron: Data beleidscluster

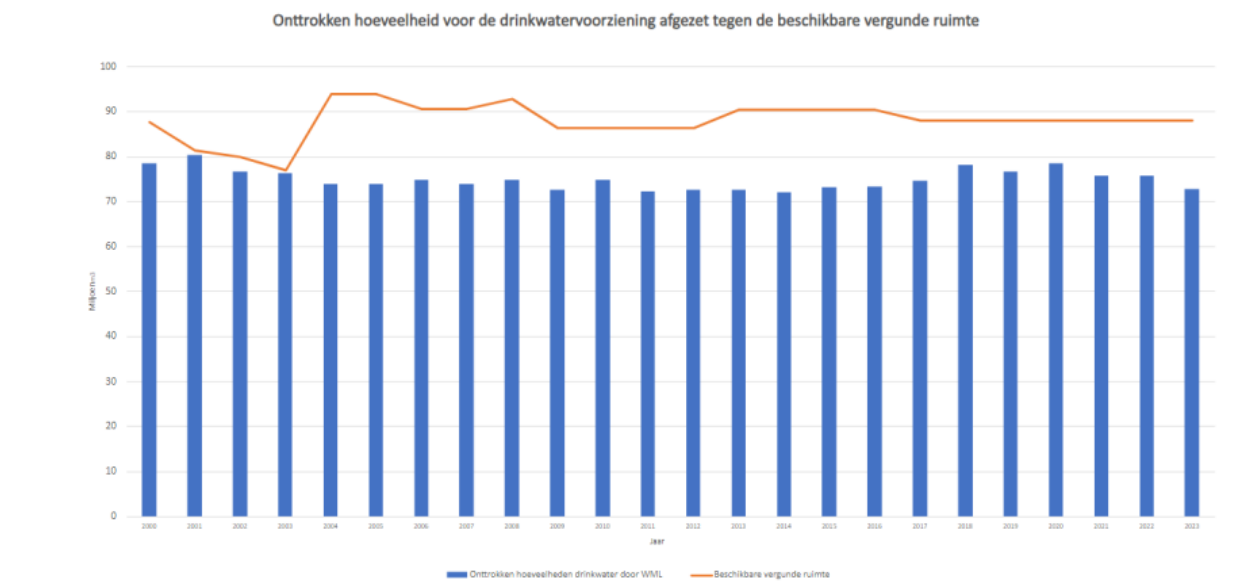

Indicator D_5d: Ecologische toestand van oppervlaktewater en grondwater (BBV).
Bron: KRW

KRW-oordeel rapportagejaar 2023 - voor alle KRW-waterlichamen van
waterbeheerder Waterschap Limburg

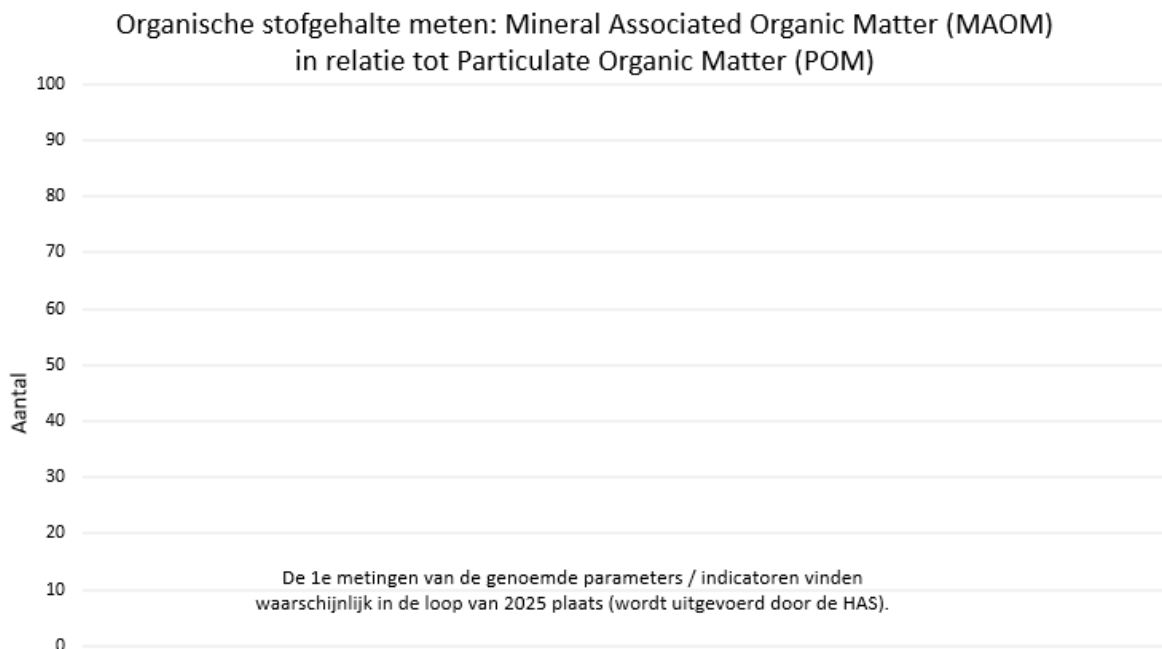
Indicator D_5e: Onttrokken hoeveelheid voor de Drinkwatervoorziening afgezet tegen de beschikbare vergunde ruimte.
Bron: WML en data VTH

Indicatoren bij 'in 2027 is de Limburgse bodem verbeterd'

Indicator D_6a: Organisch stofgehalte meten: Mineral Associated Organic Matter (MAOM) in relatie tot Particulate Organic Matter (POM).

Bron: HAS

Bij deze indicator hoort de volgende nuancering bij die aangegeven is door Judith van de Mortel (Lector 'Bodem' aan de HAS).

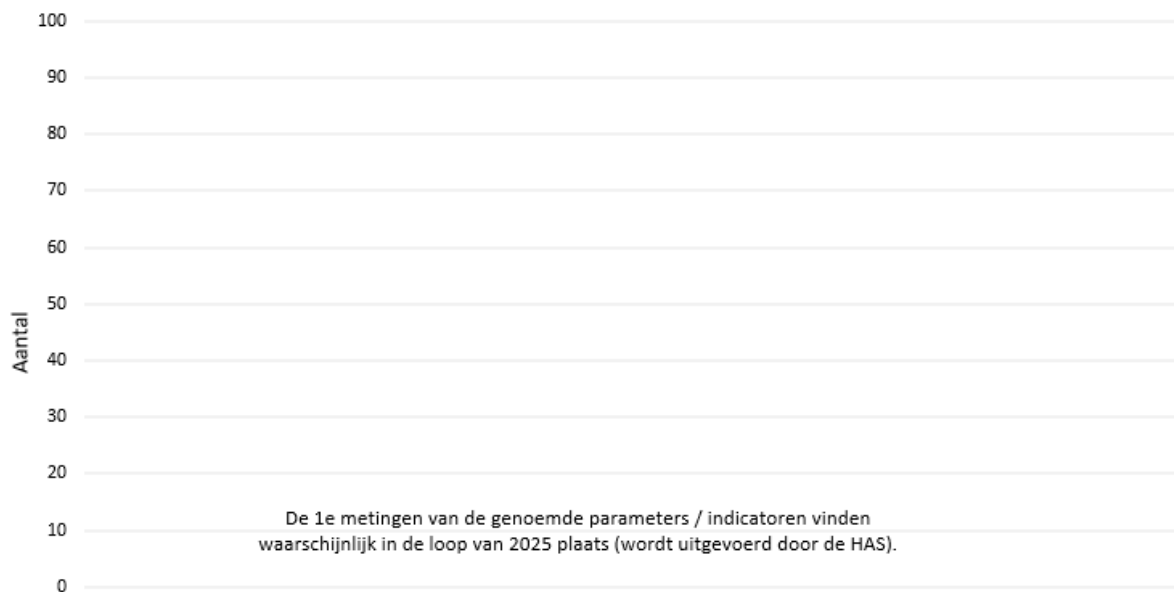
De nuancering luidt:

Op basis van de handelingen die plaatsvinden binnen een pilot (gericht op bodemvitalisering) kunnen we niet helemaal bepalen wat de geambieerde waarde moet zijn in 2027 vooral niet op organische stofgehalte (OS). Het zou zelfs kunnen zijn dat OS gehalten zakken en dat een beter OS stof beheer juist gaat resulteren in meer bodemleven activiteit en betere performance van de bodem. Het is dus vooral een integrale aanpak om na te gaan of OS verbetering heeft geleid tot een vitalere bodem.

Indicator D_6b: N30-60-90 metingen: Deze meting geeft informatie over de stikstofniveaus in je bodem op verschillende dieptes (0-30 cm, 30-60 cm en 60-90 cm).

Bron: HAS

N30-60-90 metingen

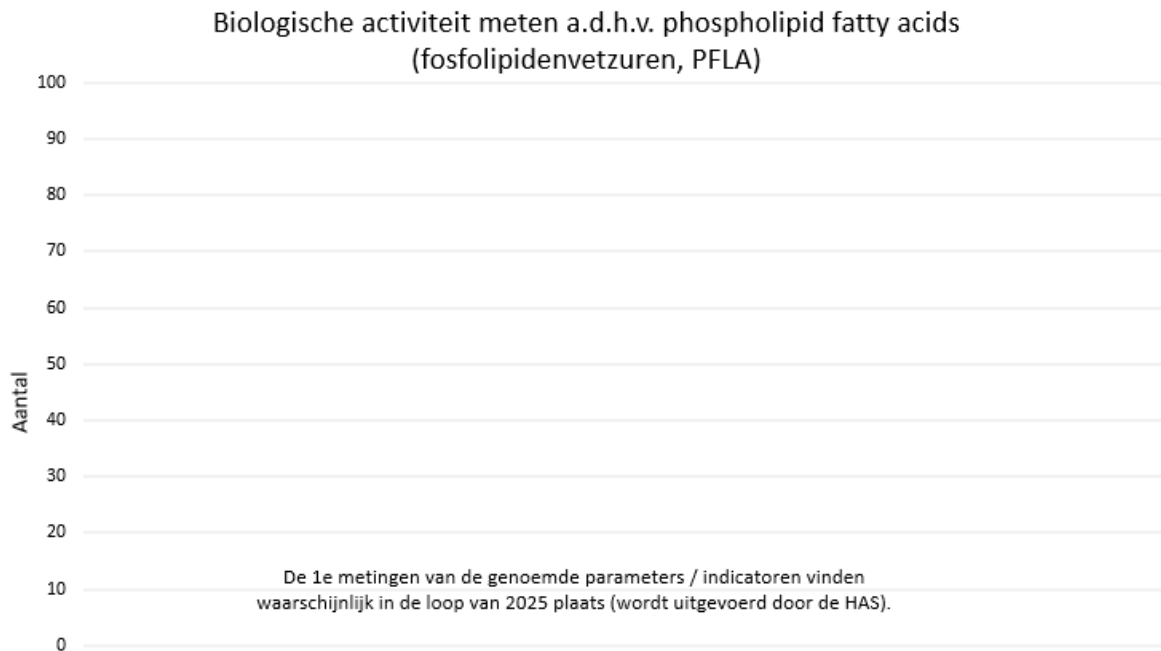

Bij deze indicator hoort de volgende nuancering bij die aangegeven is door Judith van de Mortel (Lector 'Bodem' aan de HAS).

De nuancering luidt:

Op basis van de handelingen die plaatsvinden binnen een pilot (gericht op bodemvitalisering) kunnen we niet helemaal bepalen wat de geambieerde waarde moet zijn in 2027 vooral niet op organische stofgehalte (OS). Het zou zelfs kunnen zijn dat OS gehalten zakken en dat een beter OS stof beheer juist gaat resulteren in meer bodemleven activiteit en betere performance van de bodem. Het is dus vooral een integrale aanpak om na te gaan of OS verbetering heeft geleid tot een vitalere bodem.

Indicator D_6c: Biologische activiteit meten a.d.h.v. phospholipid fatty acids (fosfolipidenvetzuren, PFLA).
Bron: HAS

Bij deze indicator hoort de volgende nuancering bij die aangegeven is door Judith van de Mortel (Lector 'Bodem' aan de HAS).

De nuancering luidt:

Op basis van de handelingen die plaatsvinden binnen een pilot (gericht op bodemvitalisering) kunnen we niet helemaal bepalen wat de geambieerde waarde moet zijn in 2027 vooral niet op organische stofgehalte (OS). Het zou zelfs kunnen zijn dat OS gehalten zakken en dat een beter OS stof beheer juist gaat resulteren in meer bodemleven activiteit en betere performance van de bodem. Het is dus vooral een integrale aanpak om na te gaan of OS verbetering heeft geleid tot een vitalere bodem.